

मदर केअर सेंटर

गरीब व गरजू गरोदर माता शारीरिक व मानसिक दृष्ट्या सक्षम होऊन तिच्या पोटी जन्माला येणारे बाळ सुदृढ व निरोगी असावे, यासाठी औरंगाबाद जिल्ह्यात मदर केअर सेंटर ची स्थापना करण्यात येत आहे. जिल्ह्यातील पाटोदा या गावाने सर्वात प्रथम हा उपक्रम सुरु केला. मात्र आता या उपक्रमाचे लोण संपूर्ण जिल्ह्यात पसरू लागले आहे. गरोदरपणात मातांची योग्य पद्धतीने काळजी घेतल्यास कुपोषणावर प्रतिबंध घालू शकतो, असा विश्वास या जिल्ह्यातील अधिकारी व कर्मचाऱ्यांना वाटतो. राजमाता जिजाऊ कुपोषणमुक्त ग्राम अभियानाने या विश्वासाला एक व्यासपीठ उपलब्ध करून दिले.

गरीब कुटुंबामध्ये बहुतांश मातांना कुटुंबाचा उदरनिर्वाह चालविण्यासाठी कष्टाची कामे करावी लागतात. त्यात माता जर गरोदर असेल तर तिचे अशा कामांमुळे आरोग्य व पोषणाकडे दुर्लक्ष होते. त्यामुळे तिच्या पोटी जन्माला येणारे बाळ हे कुपोषितच असते. यावर पाटोदा ग्रामपंचायत व गावकऱ्यांनी विचारविमर्श केला. गरोदर मातांच्या आरोग्य, पोषण व रोजगाराची हमी जर गावाने घेतली तर कुपोषणावर कायमस्वरूपी प्रतिबंध निर्माण करता येईल, अशी भावना प्रत्येकात निर्माण झाली. त्यामुळे कुपोषण रोखण्यासाठी पाटोदा गावाने पुढाकार घेऊन दारिद्र्य रेषेखालील गरोदर मातांना गावातच रोजगाराची सोय म्हणून मदर केअर सेंटर स्थापन करून केली. या सेंटर मध्ये गरोदर मातांना अगदी हलक्या स्वरूपाचे काम देण्यात येते. त्यामध्ये ६० रुपये मजुरी आणि ४० रुपये आहारासाठी देण्यात येते.

मदर केअर सेंटरच्या माध्यमातून कुपोषणावर प्रतिबंध घालता येऊ शकतो, ही भावना जिल्ह्यातील एकात्मिक बाल विकास सेवा योजनेतील अधिकारी व कर्मचारी यांच्या मनात निर्माण झाली आणि संपूर्ण जिल्ह्यातच लोकसहभागातून मदर केअर सेंटर स्थापन होत आहेत. या सेंटरमध्ये गरोदर मातांच्या आरोग्य व पोषणाची विशेष काळजी घेण्यात येते. यासाठी ग्रामपंचायत, प्रतिष्ठीत नागरिक व लोकसहभागातून मदर केअर सेंटर साठी इमारत, गरोदर महिलांना विश्रांती साठी बेडची व्यवस्था, विविध बॅनर, बैठक व्यवस्था, वाचनासाठी विविध पुस्तके मासिक, फोल्डर, पेपर कात्रण इ. ठेवण्यात आले आहे. तसेच लोकसहभागातून एकवेळ जास्तीचा आहाराचे नियोजन करण्यात आले आहे. मदर केअर माध्यमातून मातांची पुढीलप्रमाणे काळजी घेण्यात येते.